

Varför en Charter on Local Youth Work?

Del 1.

I skriften "Verksamhet utan avsikt" slår Svenska kommunförbundet fast att mål för öppen ungdomsverksamhet bör vara:

- Tydliga och mätbara
- Faktainriktade
- Relaterade till ungdomarna

Men så ser det långt ifrån alltid ut. Istället tvingas man konstatera att verksamheten ofta har "motiverats utifrån ungdomsbråk på stan, fylleslag i parken, och så vidare", "Om man läser de politiska uppdragen historiskt kan man konstatera att de mer motsvarar vuxensamhällets behov än ungdomars behov".

Samtidigt "saknar uppskattningsvis mer än hälften av Sveriges kommuner politiskt formulerade mål för sin öppna ungdomsverksamhet.", "Än färre har utvecklat rutiner för att följa upp och utvärdera om syfte och mål stämmer överens med verksamhetens innehåll och resultat".

Istället för att vara tydliga och mätbara har målen varit allmänt hållna och handlat om att:

- Förebygga mot alkohol och droger
- Främja demokrati och jämställdhet
- Erbjuder meningsfull fritid

Samtidigt har det ofta funnits den 'dolda agenda' som rapporten pekar på:

- Håll de stökiga killarna borta från torget

Och vad som menas med "meningsfull fritid" har varit upp till var och en att tolka.

Sammantaget framtonar bilden av en "enkel och okomplicerad" verksamhet som inte kräver så mycket eftertanke eller engagemang.

En verksamhet som därför ofta fått sköta sig själv i skuggan av skola och socialtjänst.

Synen på verksamheten som "enkel" har i sin tur ofta lett till:

- Låg status
- Låga utbildningskrav
- Låga krav på evidens
- Långt ner på dagordningen
- Godtycklig styrning

Det finns så klart en mängd undantag – kunskapsbaserade verksamheter med tydliga, mätbara mål, en fungerande uppföljning och ett gott lokalt rykte. Men när detta saknas blir resultatet lätt "en plats där unga driver runt på kvällen". Att en sådan verksamhet lätt får negativa konsekvenser för de som deltar och dessutom utestänger många som skulle behöva en meningsfull fritid är knappast konstigt. Tyvärr är det ofta dessa verksamheter som syns.

Den får också en rad andra negativa konsekvenser. Den leder till en negativ (media-)bild:

Begränsa Nordstans öppettider

Nordstan har blivit ett tillhåll för unga som driver omkring på kvällen. Som en fritidsgård utan vuxna.

GP 20 januari 2016

GP:s bild är långt ifrån ovanlig – 'gården' som en plats där vuxna försöker håll ordning på stökiga ungdomar. I bästa fall ett 'hängställe' där unga 'chillar' och tar del av enklare förströelseaktiviteter. I värsta fall en rekryteringsbas för kriminella gäng.

De här bilderna påverkar så klart synen på verksamheten. Men inte bara det. Den påverkar även synen bland, och på, de unga som besöker den. Många unga avstår också från att besöka fritidsgården på grund av bilder som dessa. Detta oavsett om bilden är sann, vilket den ibland är, eller osann, vilket den allt oftare är. Tyvärr är det också denna negativa bild som fått färga hela sektorn.

Medvetet eller omedvetet – hur vi svarar på frågan om verksamheten behöver utvecklas eller inte beror på vilken bild vi fått av den, dess syfte och hur den fungerar.

Bilden av den öppna ungdomsverksamheten som 'enkel och okvalificerad' får också negativa konsekvenser för fritidsledarens yrkesroll och arbetsituation.

Som lärare har du tydliga mål som styr verksamheten och som ditt arbete följs upp i relation till. Som lärare behöver du inte tveka om din yrkesroll och vad du förväntas göra. För fritidsledare är situationen ofta en helt annan. Rollen beskrivs ibland som en mix av polis, psykolog, lekledare och "vuxen förebild". Problemet är att det saknas en tydlig grund för att avgöra **när** man ska agera 'polis' respektive 'psykolog' och att yrkesrollen därför blir både otydlig och godtycklig.

Rollen som "vuxen förebild" förutsätter i sin tur en gemensam bild av vad det innebär att vara vuxen, vilket nästan alltid saknas.

Prioriteringar förutsätter tydliga mål – att man vet vad man förväntas åstadkomma. För yrkesrollen är inte **vad** du gör på jobbet, utan **varför** du gör det!

Yrkesrollen är den funktion vi fyller för att nå uppsatta mål – utan tydliga mål ingen tydlig yrkesroll.